

Soča

Izhaja vsak petek o poldne in velja s prilogama "Primorec" in "Gospodarski List" vred po pošti prejeman ali v Gorici na dom pošiljan:

Vse leto	gld. 4:40,
Pol leta	2:20,
Cetrt leta	1:10.

Za tuje dežele toliko več, kolikor je večja poština.

Delavec in drugim manj premožnim novim narodi kom naravnino znamo, ako se oglaše pri upravnistvu.

"Primorec" izhaja vsakih 14 dujih ob enem z ravnini (na par) "Sočini" stevilkami.

"Gospodarski List" izhaja in se prilaga vsak dan, i in zadnji petek meseca. Kadar je v petek praznik, izidejo listi že v četrtek.

SOČA

(Izdaja za deželo.)

AVSTRIJSKA DELEGACIJA

(Seja 15. junija. — Konec)

Za izbornim govorom dr. Pacáka, kateri smo zadnjic podali v kratkem posnetku glavnih mislj, oglašil se je "Slovenec Pfeifer" in govoril o slovensčini pri koroškem 7. pešpolku ter sploh o vrednosti in neizogibni potrebi materinsčine v vojski službi. Govor prihajajočem v celoti; glasi se takole:

"Če že strašna vojska bremena, katera vsi narodi naše države pôzvanovalo dopričajoča za cesarja in državo, vsi težko zasijo, četijo ga posebno težko še Slovani, kér se v notranji politiki kaže tok, ki ni prijazen národní enakopravnosti. Naše slovenske težnje so tako skromne, da se lahko više v okviru sedanja ustave, ne da bi se oškodovale pravice drugih. Naše težnje se pa ne uresničujejo, temveč se nam še jemljó že pridobljene pravice. To se je dejansko zgodilo glede na polkovni jezik 7. pešpolka, ko se je na podlagi napačnih statističkih podatkov odstranila slovensčina kot polkovni jezik z vojnega ministerstva paredbo z dnem 16. mal. travna 1892, če tudi jo govoril nad 20 odstotkov vojakov tega polka.

To národní častvo slovenskega národa žalečo naredbo spravili so slovenski državni poslanci v seji zbornice poslanca dnem 24. vel. travna 1892, v razgovor; potem je za stopnik ptujskih kmečkih občin v seji z dnem 23. prosince 1893, doslovno navajal ministarske predpise z dnem 28. vel. srpna 1872, 15. sušca 1873 in 2. mal. travna 1873, kateri imajo veljati kot vodilo za polkovni jezik pri 7. pešpolku. Dokazal je, kako so se obšli ti predpisi s tem, da so napravno zračenja in moštve slovenske národnosti pri polku.

Ker je govornik govoril v javni seji, ni mogoče, da bi vojni minister za to ne bi izvedel. Izvodi tega poslanca, kolikor se tičejo statistike, so tako pomembljivi, da bi jih vojna uprava ne bila smela prezreti že samo zaradi tega, da varuje vojaški ugled, temveč bi bila moralna odrediti, da se strogo preiščejo národné razmere.

Skljeničoč se na omenjeni govor in na poprej omenjeno interpelacijo z dnem 24. vel. travna 1892, da mi jih tukaj ni treba ponavljati, nadalje opirajoč se na državne osnovne zakone z dnem 21. grudna 1867., drž. zak. št. 142, v katerih je v 19. členu zagotovljena vsem narodom države in vsakemu narodu neporušna pravica do varstva in gojenja svoje narodnosti in dalje priznana v javnem življenju enakopravnost vseh v deželi navadnih jezikov v Šoli in v javnem življenju.

PODLISTEK**Moja mati***Podoba iz življenja.*

Skrbno me je prekrižala in blagoslovila, kakor bi vedela, reva, da me ne bo več videla. In potem prijela me je za roko in krila žalostnim glasom: "Otrok moj, če je že namenjeno, da moraš med svet, naukov mojih ne pozabi. Ti si mlad in čška te, ako boš pameten, mogoče se lepa in srečna prihodnost, meni pa, otrok moj, odbila je nra upanja na boljše čase. Edino veselje, katero me še čaka, mi bo, videti tebe srečnega in zadovoljnega. Zato ti pa skrbno pokladam na sreč, da si mi priden in pameten in da mi ne pozabiš Boga. Ti veš" — nadaljevala je še tožneje — "kakò te jaz ljubim; zato mislim, da mi hraniš tudi ti v svojem sru nekoliko one ljubezni, katera sili otroka v daljini, misliš često na dom in svoje roditelje, — ne zabi Lovro, svoje ljubeče matre — katero mogoče sedaj posled — njič vi-diš" —. Dalje ni mogla; solza zatila jej je okó in milo je zahtila. — Jaz sem to opazil; padel sem ljubljeni materi krog vrata in jokal, dolgo jokal žnjo. Oh, zakaj, nisem tedaj ostal doma pri svoji materi, katera me je tolkač ljubila, katera je dala svoje življenje zame! — A kakor zgubljenega sina, gnalo je tudi mene med svet;

nji, ter uvažajoč, da naredba vojne uprave dne 16. malega travna 1892., s ktero se je odstranil slovenski polkovni jezik pri 7. pešpolku, nasprotuje dolgoram omenjenega državnega zakona, uljudno prosim Njega ekselenco vojnega ministra.

Njega ekselenca naj blagovoljno dà narodnostne razmere pri koroškem polku na novo preiskati po njih resničnem stanju in brez vsake pristranosti populoma stvarno, in če je pri tem polku nad 20 odstotkov Slovencev, kar pa drugače ni prieckovati, ker je na Koroškem dve tretjini Nemcev in ena tretjina Slovencev, tedaj naj razveljaviti naredbo z dnem 16. mal. travna 1892, in uveljaviti predpise z dnem 28. vel. srpna 1872. in z dnem 3. mal. travna 1873.

Prosim, pomislite, kak je položaj slovenskega vojaškega novince. Kako osamleten, kako tuj se mora čutiti, ko ga uvrstite v četo, v kteri ne sliši več materinsčine, kjer se njegov materni jezik prezira in zanjuje, kjer mora zaradi maternega jezika marsikaj neprjetnega pretrpeti. More li on dobiti ljuhezen in navdihenost za svoj novi poklic? Mari se ga ne polasti domotožnost z vso demonsko silo in popolnoma prošine njegovo srce in čestvo, ki ga odtihi službi? Četa bi sicer dobila vrlega vojaka, tako pa dobi otožnega in nezadovoljnega moža, ki le to misti, kdaj preide čas, in vedno le načeni, koliko danju mu je še služiti. More li imeti zaupanje in ljubezen do svojih načelnikov, ki so mu tuji in mu tuji ostanejo, ker ne umijo jezika njegovega?

Vojak odide od doma, ko je še pod očetovo oblastjo, oblast preide sedaj na častnike; ali jo pa morejo izvajati, če očetovskega jezika ne znajo?

Dobrega vojaka se ne naredi to, če se mu vtepejo razne spremnosti, dati se mu mora tudi notranji čut in pogum, v gotovem času ga je treba navdušiti. Naudušiti pa ni koga mogoče s tehničnimi poveljstvenimi besedami, temveč je treba apelovati na hramost in pogum. Raziv, nagovor, ki se prav prime, povzdigne pogum v junastvo. Nagovor se mora razumeti, pravi vspeh mora imeti le materinsčino.* Najtemeljitejši poziv v tujem jeziku vojaka ne ogreje. Na ta morališki uspeh bi se vojna uprava vendar tudi morda ozirati.

Rimljani so se ozirali na vzgojevalni moment vojakov. V vsakem taboru so imeli govorniški oder, ki govoril ni bil samo za to, da so se z njega prečitala povelja, temveč so zgovorništvo moralni vzgajati čete. Rimljani so že vedeli, zakaj so to delali.

Morda tega naše vojno vodstvo ne ve? Da pa bodo govorili imeli ka' vspeha, jih morajo poslušalci razumeti. Razumeli jih bodo pa le edino tedaj, če jim govoré v materinsčini.

pustil sem se zvabiti od blesteče luči in šel sem za idejali svojih mladostnih sanj, — a varal sem se, kakor se je varal že marsikateri mladeneč mojih misij in let.

Moja dobra mnenja o svetu zginola so drugo za drugim, kakor pena na vodi in brez usmiljenja podrla so se mi zadnji stebri mojih blestečih idejalov. Žalosten in potrit prišel sem do gorenega sproznanja, kako golim pusta proza, kolika hinavščina, brezvestnost in zloba vlada med svetom.

Vzdignilo se je pogubonosno valovje svetovne reke in spuščalo svoje grozeče navele proti meni — in jaz sem plaval. A koliko časa? Valovje je naraslo in le huje zaganjalo se je v me. Moči so me zapuščale. Tu zapazim ne dače mal resilni otok — bilo je materino ljudljivo naročje. Kako skrbno in prijazno vabilo me je k sebi! Spoznal sem, da tam jetino vlada neoskrunjena ljubezen in dobrota, da tam jedno je sreča in zadovoljnost doma. Zato zberem zadnje moči. — Prepozno zašumelo in zabucalo je z divjim vršenjem vodovje nad mano in pogoltnilo me je v svoje temno žrelo . . .

Pomagale riso več vse prošnje matere, nič vsa njena skrb, še celo njena molitva bila je zastouj, — jaz sem utonil v svetovni reki — in bil resrečna žrtve zapeljivosti in ludobje sveta! — Kakò se je to zgodilo, ne pravim, kaj se je z mano godilo, ne povem; samo to rečem, da je bil to glavni udarec na materino glavo. — Čemu nisem takrat umrl! Ne bilo bi mi treba gledati smrti svoje matere in nositi v prsi zatrto in

Napoleon I. je nekoč preyzel vodstvo neke saksonske čete in jo je nagovoril francoski. Njegov nagovor se je začenjal z besedami: "Je viens moi mettre à tête de braves Saxes." Saksonski častnik je pa moral govor prestatiti, in je tako-le storil: "Der Kaiser kommt, sich den bravem Sachsen auf den Kopf zu stellen." (Cesar je prisel, vrilm Saksoncem postaviti se na glavo) namesto: "An die Spitze der bravem Sachsen zu stellen" (postaviti se na čelo vrilm Saksoncem). — Vspeh je bil občna veselost. Tako je, če se govoril za vojake v jeziku, kterega ne razumejo.

Kak uply bi bil inel zgodovinski znameniti govor Friderika Velikega: "Hunde, wollt Ihr ewig leben!" (Psi, ali mislite zmraj živeti?) da ga niso vojaki prav razumeli? (Veselost.)

V šestem desetletju so nehalli moštvo uvrščati po določnih okrajih in deželah v polke, temveč vse avstrijska narodnosti: Slovane, Nemci, Madjare, Italijane, Romuni, začeli so devati v isto četo, da bode vojska bolj enotna.

Neki premoder vojni dostojanstvenik je to pri zeleni mizi izumit. Na papirju je šlo prav dobro, ne pa v praksi. Šlo ni naprej.

Izvezbanje čet je trpelo vsele toletnemu službovanju. Ta novotrija se je spoznala za napačno in se je zavrgla.

Ravno to, kar se je tedaj faktično zavrglo, hoče se sedaj zopet vpeljati pri 7. pešpolku.

Pred nekaterimi leti je bilo v časopisih, da je pri neki vaji neka četa imela vzetničko pozicijo, ali je ni mogla. Naš vladar, ki je videl, rekel je poveljniku: "Povelj svojim ljudem češki." To se je zgodilo in četa je izvrstno izvršila načelo svojo. To se je zgodilo pri vaji. Ali se pa kaj tacga ne bi moglo zgoditi v vojni? Kako bi bil takuk stal poveljnik češkega batalijona, da ni češki znal; kako bi mogel izvršiti povelje najvišjega vojnega gospoda?

Na najvišjem mestu se je priznala vrednost materinsčine tudi za vojne namene. Nekteri poveljniki pa hočejo biti modri, ši in se za to ne brigajo.

Ko je vojna uprava častnikom in vojnim aspirantom dala dovoljenje, da se jim ni treba učiti slovensčine, dala jim je pravo reynostno spričevalo. Častnik, ki služi vse življene, bi se tega jezika ne mogel naučiti, vojški novince naj se pa v 2½ letih nauči nemški! Kteremu se priznavajo večje duševne zmožnosti?

Sicer pa še treba ni, da se nemški častniki in kadetje 7. pešpolka uči slovenski.

Vojni minister lahko z prestavljanjem in imenovanjem k temu polku dobi častni-

zamrlo srcé! A zoper božjo naredbo ne more se vojskovati nihče.

Dobro se spominjam, kako mi je bilo, ko sem izvedel, da je bolna moja mati. Upršal nisen kako in kaj. V največji hitrosti hitel sem domov — takrat že kraj nesreče.

Bil sem takrat že dovolj resen in trden, ali prizor, ki se mi je kazal ob prihodu, bil je prestrašen in prestresajoč.

Na postelji ležala je moja mati; poleg nje na mizici stalo je božje razpelo in na vsaki strani goreli steve sveči. Na drugi strani, pri vznoci postelje, sedel je gosp. župnik, pri zglavlju pa sta stala dva moža, skrbno pažeča na vsak gibljiv boluice. Bolj proč od postelje slonela je ob zidu stara hišna prijateljica — in jokala.

V trenutku pregledal sem ta prizor in vedel sem, kaj se godi; hitel sem k svojej materi — a ta me je pahnila od sebe zaučivši: "Proč, proč od mene! Ti nisi moj otrok! — Lovro! Lovro! Kje je moj Lovro! O, moj Lovro je daleč, daleč; ne more sedaj k meni! Moj Lovro je bolan, o, in jaz ne morem k njemu, da bi mu stregla, da bi — e-o-o!" Zatisnila je oči in območnula, le težko dihanje bilo je slišati. — Zavzeto ozrl sem se okrog, a le pomilovali pogledi srečali so me. Kaj to pomeni? Zakaj, kako to? Kakšna bolezem je to? Vsa ta uprašanja imel sem hkrati na jeziku. A tu se obrnejo vse k bolnici. Ta se je vspela po koncu, razpela roke in zakričala: "Ogen! Ogen!" V trenutku pa omahnila je usnjaj in globoko potegnila, saj nase. — "Povra-

Oznanila
in "poslanice" plačajo se za štiristopno petit-vrsto:

8 kr.	, če se tiskajo 1 krat,
7 "	" "
6 "	" "

Večkrat — po pogodbi. Za večje črke po prostoru.

Posamečne številke dobivajo se v tobakarnah v Nunski in Šolski ulici po 2 kr.

Dopisi pošiljajo naj se uredništvo, naročnina in reklamacije pa upravnistvu "Soče". — Neplačani pisem uredništvo ne sprejema.

Rokopisi se ne vračajo.
Uredništvo in upravnistvo je v Marziničevi hiši, Via del Mercato št. 12, II.

kov, ki že ta jezik znajo. Če je potrebno, naj pa vojaška učilišča skrbte; v njih naj se jeziki tako uče, da bodo preskrbljeno za vsak deželni jezik. To zahteva korišč vojne uprave, pa tudi korist službe."

Na to je govoril Mladoček Adamek o tem, kakò naj bi se vse potrebščine za vojako (obleka, mosč, seno, itd. itd.) vzdajevale po raznih deželah in po potrebi. Pomagati bi trebalo zlasti revnejšemu delu, t. j. malim obrtnikom in trgovcem.

Delegat Herold potegnil se je za vojaške zdravnike, ki so v primeru s svojimi studijami preslabo plačani.

Na to je govoril vojni minister Baner. Pravi, da pri sklicovanju vojske k vojnim mora biti neko pravilo, a vsem zahtevam se ne more ustrezti. Njemu ni mari za želje posamečnega prebivalstva, ampak za koristi cele države. — Trinajsta vojakov ne odobruje, pač pa opravljati nekatera služba, katere so navajali nekateri delegati.

Nasproti delegatu Pacáku izjavlja, da poznal je ogersko državno pravo, češka pa ne. Vojaške godbe ne sodelujejo pri očitno narodnih slavnostih, kakorša je bila n. pr. Kollarjeva na Dunaju, (Milenijske slavnosti temu gospodnju niso — očitno narodne! Ured.) — O pritožbah delegata Pfeifera pravi, da zaukaže zopet preiskovati o narodnostui raznieri pri koroškem pešpolku; ako dobi nad 20 odstotkov Slovencev, proglaši slovensčino zopet za polkovni jezik. — Delegatu Adamku pravi, da minister gleda v prvi vrsti na dobro blago in nizke cene, cesar pa pri malih obrtnikih ne dobi.

Delegat Adamek govoril je v tej seji 7. dvakrat o preskrbovanju vojske z jedil in blagom in drugimi potrebščinami; zagovarjal je načelo, da vojna uprava bi morala paziti, da ne podpira velikega kapitala, ki itak že silno uničuje ogromne vrste malih obrtnikov, pač pa bi morala vojna uprava naroda modro razdeljevati ter s tem podpirati domačo obrtnijo. Na to je bil brez razprave sprejet vojni in mornarični proračun.

Dificile est satiram non scribere!

II.

Dá, težko je, ne biti grob z našimi zakupniki vesoljnega katoličanstva! Vendae se bomo daves še bolj brzali

Zadajč smo rekli, da naši „katoliki“ porabijo vse nemogoče prilike, da le pusujo in lažejo o sovraženih „Sočanah“. Jeden uprav dražiški izgled podali smo zadnjič. Danes naj sledi dragi.

V istej številki in skoro brez dvoma iz istega presa priobčil je „Slovenec“ sledoč novico:

(*Corriere di Gorizia*) jadijuje, da je vlažila ločniška konservativna stranka nos priviz proti soperjem v III. razvedu. Kakor čujemo, stalo je ločniške liberalce ogromnih svet, da so si priborili sedino dovjesterih glasov. Sedaj v drugič dobro oguljene peče, da bo treba v novič delati in plačevati. Saj jih pa tudi po praviči peče! Že nekaj mesecov trobijo v svet: Ločnik je legina postojanka in furlanska vas, njih last, a vendar nič ne ukažejo. Bridka osoda! Konservativna stranka ima jih požirati občno kopico. Najhujšo rano pa so ji vsekuli Slovenci, ker so plaćani ostali na razpotru ali pa naravnost glasovali za „lego“. Žalostna majka! Kakor naroden ponar je vendar med slovenskimi volilci v Ločniku in drugod po Goriškem? Probujaj, ljuba „Soča“, zdaj poslopite narodne zavednosti, narodnega ponaša. Nikar ne izbičaj temeljnih vogov, ne udrihuj po temeljnih narodnih stebrih!

Celo to poročilo je neverjetno zlobno zastavljeni; kdo pozna ločniške odnose, da in se je zanimal za volitve, prejme se za glavo in ne bo hotel verjeti, da se more med Slovenci nahajati takó brezvesten človek, ki je sposoben v edom a pisati in priobčevati take tendenciozne sestavke, ki imajo oditen namen, žaliti ter v očeh naroda ponizavati uprav tiste, ki zasluzijo le hvalo in priznanje. Tega sicer ne isčejo in prav nič ne trebajo, a da za svoje delovanje dobé kot plácilo še le tako zlebne zabavljice in to od ljudij, ki za slovenski živelj v ločniški županiji niti s prstom ne mignijo, to mora kar najstroje obsojati vsak resnčen rodoljub, vsak poštenjak.

Ni resnično, da so konservativni stranki uskali najhujšo rano Slovenci, ki so plaćani ostali doma ali pa naravnost glasovali za „lego“. Slovenci v ločniški županiji in iz sosedine zasluzijo največjo povala za vtrajnost in močnost, kat-ro so pokazali pri teh volitvah. Kdo je k temu pripomogel? Mari „Slovenec“ zabavljajo in njegovi pomagači?! — Ne ponizujte torej in ne blakte poštenih slovenskih volilcev, ki so v polni meri storili svojo dolžnost. Ako te hočete nad „Sočan“ izlivati svojo zlost, ne uporabljajte vsaj takih sredstev, ki ponizujejo vse slovensko prebivalstvo ob jezikovni meji v očeh vsakega nepoznavalca naših odnosa!

Res je pa, da med Slovenci je bilo nekaj izdajalcev, ki so za denar prodali „legi“ svoje glasove. Ali za vse take žalostne izjeme morali bi mi „Sočani“ stopiti na noge ter zaropati nad propovedniki najnovejšega katoličanstva, ki v svoji slepi gorenčnosti duše vsakršno narodnoščno gibanje. Ti izdajniki prišli so na volišče v Ločnik iz zupanijske meje, kjer zavirajo in zatrjujo narodnostno misel uprav pomagači „Slovenec“ dopisnikov, z katerimi stojí v najožjih političkih ali drugačnih zvezah.

Ako je konservativna stranka v Ločniku propadla tudi pri drugih volitvah za neznavno manjšino 16 glasov, takó temu niso krivi „Sočani“ niti slovenski volilci v obči, marec z ene strani nezakonitosti „Legi“ in kolovodij in plačancev, z druga pa gorški in drugi „konservativni“ zaveznički „Slovenec“ dopisnik, ki za konservativno stranko ne le nista niso storili, marec **M se še celo na „lego“ ter za njih agitirali proti pošteni konservativno-slovenski stranki.**

Kaj so storili „Sočani“ v tem pogledu, prepričali bi se bil dopisnik prav lahko pri tistih, ki so volitve vodili. Mi ne bomo tega obešali na veliki zvon, kamor ne spada. Predno pa kdo pošilja v javnost kake take

pošnice, ako je poštenjak in nima zlobnih namenov, prepriča se poprej o tem, kar piše.

Kaj so storili pa „Slovenec“ dopisniki v tem oziru? Od kdaj imajo edino le „Sočani“ vse narodne dolžnosti, „Slovenec“ dopisniki pa nikakih? Ako pa tega nočejo, zakaj vsaj ne očibajo pravih krivcev, ako že hočejo pisariti o takih rečeh?

„Slovenec“ dopisnikom je prav takó dobro znano, kakor nam, da ločniškim konservativcem so stali na celu tamšnji vrli, požrtvovani in neustrašljivi duhovniki, ki so moralni prestati veliko zaničevanja in obrekovanja od „Legovcev“ in v njihovih časopisih. In kako pomoč so dobili od svojih sobratov? Oj, difficile est satram non scribere!

Ko so bili goriški kolovodje laških konservativcev poprošeni za pomoč, veste, kaj so odgovorili? Čuje in strmite! Dejali so, da te volitve so le narodnega ne pa verskega pomena! Nekdo je celo dejal, da v verskem oziru ste obe stranki enaki! Na eni strani smo imeli torej „Lego“ in njene pravake, ki so očitni židovski liberalci, ki liberalizem celo uče in razširjajo, ki škifijo čez mejo; na drugi strani so bili pod zastavo duhovnikov zbrani pošteni Lahi in Slovenci — a obē stranki sta bile našim velikim katolikom v verskem oziru enaki, njim tu ni šlo za vero, marveč le za narodnost; zato so odrekli svojo pomoč. (Pri nas Slovencih pa gre povsed za vero!) Pa ne le to, nekateri so začeli celo očitno agitirati za „lego“. Iz Gorice so poslali na roliči v Ločnik celo nekega cerkvenika, dasi sta ga njegova sestra in svak skoro na kolenih prosila, naj jima ne dela tolike sramote. Tudi neki drugi duhovnik, v česar duhovniji je veliko volilcev tudi za ločni županijo, je odkrit pristus „Legu“.

Evo, kje treba iskati uzrokov, da p-ština konservativna stranka v Ločniku ne more priti na površje. In vse to je gotovo dobro znano „Slovenec“ dopisnikom, ki pa vse pokrivajo s plaščem krščanske prizanesljivosti ter modro molč. — Zato pa zvali krvido na uboge naše slovenske volilce, ki so z občudovanja vredno vstrajnostjo vršili svojo narodno dolžnost, ter na nas „Sočane“, ki: „nič ne zidamo poslopnja narodne zavesti, narodnega ponosa, ki zbiramo temeljne vole in — udrihamo po narodnih stebrih“. Ti „narodni stebri“ so menda „Slovenec“ dopisniki! Uboga Slovenija, ako bodo taki ljudje vodili tvojo usodo!!

Konečno naj razodenemo še par skrivnostij, kar danes ne more nič več skoditi. A ker „Slovenec“ dopisnik, ki bi kot „narodni stebri“ moral take reči vedeti, polni učesa svojim vernim, da „Sočani“ nič ne storimo za narodno zavest ob jezikovni meji, treba je govoriti, da se obvaruje resnica pred takimi skrunilci, kakoršni se zbirajo okoli „Slovenca“.

V ločniški županiji nahaja se slovenska vasica Gradišče. Ljudje so bili nezavedni; v šoli in cerkvi prezirala se je ujihova narodnost popolnoma. — „Sočani“ vrgli so svoje oči tudi v Gradišče; pomagati so sklenili njim, ker ž njimi vred bi prišli do narodnih pravic tudi tisti naši rejaki, ki žive v Ločniku in njegovih bližini. Ni jih velike, a nekaj vendar. — Gradišče bilo je kmalu pridobljeno; dobili so se možje, ki so začeli vzbujati in poučevati svoje sosedje. „Soča“ je dobila precej bralcev — zastojnikov. V kratkem času so bili pridobljeni za pršnjo, s katero so prosili slovensko šolo. Spisal jo je pisalec teh vrstic. Stariši so izkazali 46 za šolo sposobnih otrok in — šolo so dobili. Pozneje so sami izprozili misel, naj bi jim družba sv. C. in M. ustavnila otroški vrtec. To se je zgodilo; ustavnila so ga in zanj skrbe „Sočani“, ki so pri ustavljaju ravnali takó previdno, da

gorenjem koncu telesa nadaljuje hudi trepet svoje uničevalno delo. Krvave pene silijo je skozi ustnice in zobje jej strašno škrapijo. Krvava oči zrjajo divje, a nepremično. Oh to trpljenje! Kakó to reže mojo dušo, uboga, nesrečna moja mati!

Čez nekaj časa poneha strašni naval. Bolnica se pomiri, obraz postal je mirnejši in milejši: Komaj se čuti rahlo in šibko dihanje — prezvezla jo je nezavest.

Tam zunaj prevleklo se je močno nebo s temnimi oblaki. Na jugu blisko je sem čez goro in že je bilo slišati vodo gromenje — napravljalo se je k hudi ur. Bolnica odprla je ustnice in si s tihim in slabotnim glasom rekla je tožno: „Lovre, sleči črno obleko“. Potem je nekajlike pomolčala. Okolo stoječi rekli so: „Bledie! Meša se ji!“ — In zopet spregovorila je čez nekoliko časa: „Lovre, visoko mi popravi zglavje“. Čez par trenotkov: „Prizgite polno, polno lučij; vse naj bo svetlo. — O, čemu ječete? Saj jaz ne umrijem, o ne!“ In spet: „Lovro! Lovro! Kje je moj otrok, o, mojega otroka ne pušte k meni o-o-o!“ — Umolknila je — obraz se je spremenil in tresti se je začela zopet: „Oh, vroče, vroče; kakó me peče! — Oh, le tukaj me ne pokopljite, le tukaj ne — položite me k mojemu nesrečnemu otroku! — ! — Hunn, kako je gorko!“ — Revica spet zalašla, ker je kri upali obraz — vračal se je prejšnji naval. — Zunaj je gromelo in bohnalo, da je bilo groza in umes je tulila in piskala burja krog hišnih vogov

obupne glasove. — Moja mati se je vzdignila! Oh ta pogled! Razume ga le moja duša z jezikom ni mi ga možno popisati! Oh, ta pogled — umeril mi je srce. Vspela se je, divje zaplapolali so jej v zraku dolgi lasje — podobna je bila umirajoče amazonski — a ta pot vspela se je nesrečna zadnjič. — Glasen tresk! In krvavo posvetila se je soba, tam po polju pa je lomil divji vihar drevesa, tulil je, piskal in jekal.

Moja mati je mirno ležala na prejšnjem mestu. Tihota je zavladala. Skozi tih so po sem čutil, kako je priplaval smrtni angel; razpel je svoje hladne peruti nad posteljo, sklonil se lahko k bolnici, dal jej smrtni poljub in jo odnesel na peruti v svoje kraljestvo — rešil jo je vseh bolečin! — Videl sem njen bledi obraz — in hitel v temno noč. Kako dolgo in kod sem hodil, ne vem. Ko sem prvič prišel k sebi, bil sem pri strici v mestu. Nato mi je kmalu zopet pošla zavest. Bolečine so me prevzele in vrgle na smrtno posteljo. Dolgo časa, dolgo plaval sem med smrtno in življenjem. Vsi so me imeli že zrelega — za smrt. A Bog je obrnil — moja mladostna moč se je pokazala in jaz sem ozdravil. Pač se mi je vrnilo zdravje v telo, a nikakor več mir in sreča — v sreči. Oh to je sedaj stro in mrtvo, ker zašlo je solnce, katero ga je ogrevalo s svojo gerkoto — in zapustilo samo ledeno mrzlotlo.

J. Žurmanov.

so Lahi izvedeli zanj še le potem, ko je bil že otvorjen. „Legovci“ so bili vsi iz nima. Kakó so potem hiteli, da bi tudi oni otvorili svoj otroški vrt v Ločniku, a še danes ga nimajo.

Toda njih zavednost, katero so vzbulili „Sočani“, šla je še dalje. Hudo jim je začelo biti pri srcu, da celo posvetne oblasti so uslikale ajihove pravice želite ter ustavljale jim šole, a da jih cerkev skoraj popolnoma prezira. Obrnili so se zategadel s preponično prošnjo (katero je zopet spisal pisalec teh vrstic) na merodajno mesto, da bi se jim razlagala beseda bužja v domačem jeziku, kar je prav lahko mogoče, ker tam so vsi trije duhovniki Slovenci, ki bi radi opravljali tako načelo. — *Toda ta prošnja ni bila uslušana!* Tu pa neha delovanje nas „Sočanov“; mi smo storili vse, kar je bilo mogoče, da se naše ljudstvo v ločniški županiji zaveda svoje narodnosti ter da zahteva in prosi svoje pravice. Več ne moremo! In tam, kjer neha naše delovanje, začeti bi morali s toliko večjo pridnostjo delati „Slovenec“ — „narodni stebri“! Hic Rhodus, hic salta!

Menimo, da smo povedali dovolj. Ako bi marsikoga zvodila kaka naša resnica, blagovoli naj se potelaziti in pomisliti, da smo molčali, dokler nismo bili prisiljeni govoriti. — Prepričani smo, da naši čitatelji so nas uveli in da umejo tudi vse to, kar smo prisiljeni zamolčati ali pa povedati le med vrstami, kajti slab politik je oni, ki vse svoje načerte obesi na veliki zvon, da s tem nasprotnike opozori na obrambo... Mi delamo in molčimo! Povemo le toliko, kolikor moramo! „Slovenec“ — „narodni stebri“ bi pa moral vedeti, kaj se deluje tudi za kulismi!

Žel nam je, da moramo toliko časa in prostora porabit za neplodno polemiko s „Slovenecimi“ zabavljači, ko imamo z zaigrjenimi narodnimi nasprotniki polne roke najtežjavnejšega posla, pri katerem nismo varni ne imeti, ne željeno.

In s tem končamo!

Od slovenske-nemške meje

(Izv. dopis od Drave.)

Kolovodje nemškega Šulferajna so pred kratkim razglasili po časopisih, da je njihovo društvo potrosilo že 100.000 gld. za vzdrževanje in podporo Šulferajnskih učilišč na slovenski zemlji. Če vzamemo v poštev razmerno kratko delovanje tega Slovanom pogubnosnega društva, moramo pač priznati, da ta sveta ni majhna. Zato pa je gotovo, da tudi škoda, ki jo našči mladeži prizadeva to društvo, ne more biti mala; in da bi spošt. čitatelji mogli dobiti pravi pojem o tem delovanju, evo jim tukaj malo izgled.

Na levej strani Drave, nekaj ur od koroške meje, stoji trg Mut, ali po nemški Hohenmanten. Prebivalstvo v njem je slovensko in taka tudi njegova okolina, če ne vzamemo v poštev par privandriški Nemcev, katerih število pa ne presegata 10. In vendar se je v tem trgu do nedavna ošabno šopirila nemška Šulferajska šola. Kako se je to zgodilo? Poglejmo.

Ko so v poslednjem času začele šolske oblasti nekajko skrbneje slediti za točnim obiskovanjem ljudske šole, pokazalo se je, da tudi na Muti, da je prejšnje šolsko poslopje za naraščajoče število otrok premajhno in da bo treba nove šole. Pa kako jo pozidati brez velikih stroškov, ko pa je prebivalstvo v vedni stiski za denar? Medrodajni može so ugibali, pa niso nič uganili, ali nemara tudi niso hoteli ugantiti, da je ondotni lastnik fužin, neki Weber, lože znagal s svojim predlogom. Pognil se je namreč oskrbeti Mutnčanom novo šolsko poslopje, če mu ti dovolijo, da bo imel poznaje gleda na načeni jezik in na njegovi pristaši proste roke. On hoče potrositi za novo šolo 4000 gld. in se kaj več, kar morajo smatrati okoličani za veliko žrtvo ter mu biti za nje iz srca hvaljni. Take sote dandanašnji ne pobereš kar tako na cesti...

Rečeno, storjeno. G. Werber kupi od erjara star zapuščen samostan ter izmoleduje v ta namen od Šulferajna 4000 gld. podpore. Iz lastnega žepa mu menda ni bilo treba dosti dodati in Mutnčanje so imeli kmalu nemško-Šulferajnsko šolo. Da je bil naučni jezik v njej vseskozi nemški, o tem mi ni treba praviti; da so bili pa uspehi tega pouka zoltavo slabi, to je dolgo ostalo pod zaveso, dokler ni bruhičilo tudi to z vso silo na dan.

Sola je bila namreč prava mučilnica za mladež, ki ni razumela pouka; starše pa so vsekakor pridno kaznovali, če njih otočci niso redno hodili v šolo. Ku pa je napočil čas, ko so imeli starejši učenci izstopiti iz šole, se je pokazalo, da še slovenski čitati niso znali. Ta javni dočaz zbudil je pri starših nevoljo. Ker so menda hoteli sedaj z večjo ognjevitostjo ulivati deci v glavo nemško kulturo, jela je mladina „strajkati“ in ker se je bala v šoli učitelja, doma pa staršev, jeli so se nekateri fantje skrivali in potikati po lesovih. Dva fanti sta tri dni čepela v hosti ter tudi spala tukaj pri zakurjenem ognjišču, jednega pa celih 8 dnij nihče ni videl. Starši so poizvedvali za njimi in ker

jih ni bilo nikjer, morali so jih iti iskat. Bili so že takó zbegani, da so jih še sedaj komaj z zvijačo uveli. Ko so prebivalci zvedeli, kaj je bilo temu urok, jeli so stiskati pesti in prositi s pritožbo na visoko načeno ministerstvo...

Kolovodja nemškega Šulferajna se je naposled zbal, ker je videl, da dalej se igradi s smodnikom bilo bi nevarno. Molčljivi čežupnik je naredil prostor drugemu, isto tako tudi nadučitelju. Novo sestavljeni šolski svet z župnikom na čelu pa je poizvedoval o narodnosti šolo obiskuječe dece ter se prepričal, da so to otroci zgolj slovenskih staričev. Hočeš, nočeš, na trdnjo voljo slov. prebivalstva morala je Šulferajnska šola postati utrakovščina ter nančni jezik v njej kolikor le mogoče slovenski. Šulferajn je dobil debelo zaušnico, pa jo je tudi po pravici zaslužil.

Anonym.

Domače in razne novice

Osebne vesti. — Novomačnik č. g. Iv. Gnezelj prišel je za kapelana v Podmele. — Bolski kapelan č. g. Fr. Klopčič sel je začasno oskrboval vikarijo v Logu. — Goriški poštni preglednik g. Fr. Covačič, skrbec in nepristranski drudnik, premesčen je bil na svojo željo v Trst.

Radearni doneski. — Za „Slogine“ učne zavode došli so v zadnjih 14 dneh slediči darovi:

Prec g. Ivan Dugulin, župnik v Ajdovščini, cirilometodijski dar 6 krov. — G. Berbuč Ant. iz Sv. Križa 40 kr. — Fr. Čebron na Brjah „plača 3 krov za srečen izvinske pravde s staročeskimi nasprotinci P. L. in dragimi.“ — Č. g. Jos. Vidmar, kapelan v Biljani, 10 krov „v spomin 26. junija 1893.“ — G. Ivan Kavčič, trgovec v Gorici, mesto venca na grob svojemu bratrancu Hinku Kavčiču 5 gld. — M. K. v R. 6 gld. — Č. g. J. Marzidovšč v G. 10 krov. — G. Fr. Blažen v G. namente izleta v Divačo 2 krov — Gosp. Ivan Zorn, nadučitelj v Križu, poslal je 20 gld. kot čisti dobitek in zbirko pri veselici „bralnega društva“ 18. junija t. l. — Dr. Fr. Kos v Gorici 10 gld. — Iz Podmele smo prejeli 3 krovne s pripisom: Iz društva fantov „šumarje, hinavcev, trmolagavev in falotov“ posljal Martin Serli 1 krov, Jožef Kenda 1 kr. Tudi drugi udje naredē enako, ko dobē prvo kroho v roke. Urša Golja, Silvija v Podmele, posl

sedaj, ko je bilo tako rekoč vse gnjilo, se je resno mislilo, da bi napravili kamenitega, kar se je tudi hvala Bogu posrečilo.

Gospod Konstantin Novelli v Gradiški pri Gorici je prezel delo in v 7 mesecih je bil že v cerkvi altar postavljen. Delo je zares krasno; vidi se estetika in harmonija na vseh delih; material izvrsten, — mož je v resnici kos svoji nalogi — poslenjak, ter ostane tukaj v neizbrisljivem spominu.

Pa kakor bi to samo na sebi še nezadostovalo, se je sklenilo, altaru dati se poseben svit s tem, da se prezbiterij preslikajo. Gospod Klement Delneri v Gorici prevzame to delo in presliko presbiterij na "fresko" tako okusno, da mora človek kar strmeti in njegovo delo-kompozicijo občudovati. Kakor dela altar vso čast gosp. Novelliju, tako dela malarja in zlatenje presbiterija vso čast gosp. Delneriju; zato naj bode obema gospodoma tukaj najtoplejza zahvala vseh faranov javno izrečena, in obravnavana za enaka dela cerkevne oštrevništva in občinskim zastopnikom. Dne 2. julija — VI. nedeljo po binkoštih — na praznik obiskovanja Marije Device je visokočastiti gospod Jožef Kragelj, tolminski dekan, obiskal našo župnijo in v družbi 8 duhovnih sobratov slovensko blagoslovil novi veliki altar, oziroma kip sv. Lambert, farnega patrona, in kipe sv. apostelnov Petra in Pavla. Prenovljen prezbiterij, sam na sebi že veličasten, je napravil na pričujoče najboljši utis, a globok utis je pa napravil tudi lepi in slovesnosti primeren govor v. ē. g. dekana z lece na podlagi "tema": Glej prebivališče Božje z ljudmi i. t. d. ter razklaša pomen današnje slovesnosti — pomen cerkvenega altaria, njegovih poglavitičnih delov, in posebej pomen sv. Lamberta farnega patrona in drugih glavnih svečnikov farnje cerkve. Sledi sv. maša — po maši zahvalna pesem in blagoslov — Petje je bilo skoz in skoz v izvrstnem domačem "koralu". — Čast kraju, ki zna materne pišečale tako lepo čiste ohraniti in o svojem času rabiti. Tako je bila služba božja v cerkvi v vsakem oziku prav povoljno dokončana. Ta veseli in pomenljiv dan ostane tukajšnji fari v zivem spominu.

A propos! Evangelij dotedne nedelje govorji od pomnoženja kruha, množica ga je jedla, se nasnila in zadovoljna na svoj dom razšla. Sapienti sat! et fiat applicatio.

Ant. Lazar
župnik.

Kolera. — Zdi se, da tudi letos ne bomo presti strahu pred tem neljubim azijskim gostom. Marsikje jo imajo. V Meki, kamor hodijo Mohamedanci vsako leto v ogromnem številu na "božjo pot" na grob svojega proroka, cepi) ljudje za kolero, kakor muhe, ko so dozorele za pogin. Tudi s Francoskega prihajajo tako vznemirjajoča poročila, a zadnje dni celo iz Budimpešte. — Naša vlada je storila že vse mogoče previdnostne korake, da bi se zabranil uhol nevarnemu gostu.

V Trstu morajo vse ladije, ki prihajajo iz okuženih krajev, po več dñih čakati daleč zunaj mesta, predno jih pusti v luko.

Konec šol. leta je že pri vratih in naša mladina kmalu izleti v prosto narave, da se odpocije od celotnega truda in praviti na novo delo v novem šol. letu. Pri tej priliki se obračamo zlasti do dijakov v višjih razredih srednjih šol, naj bi ob vsaki priliki poleg prijetnega in iskali tudi krištano. V mislih imamo prošnjo možirskega nadučitelja g. Fr. Praprotnika, ki prsi dijake, naj bi na svojem domu zbirali imena vseh domačih vrst sadja. Isto priporočamo tudi mi dijakom-čitateljem našega lista. Pa ne le to, nabirali naj bi sploh vse manj zbrane ali nenavadne izraze, ki so včasih pa jako dobri in ki so se slučajno ohranili med narodom.

Natančnejne podatke o letošnjem šol. letu priobčimo deloma že prihodnjič, deloma danes 14 dñi.

Zrelostni izpit na goriškem ženskem učiteljišču je deloma že dovršen. Vse slovenske g.čne kandidatinje so ga srečno prestale. Kaj več prihodnjič? — Prihodnji teden začne ta izpit na učiteljišču v Kopru. O uspehu bomo poročali.

Končamo z željo, da bi naša mladina dobro uporabila počitnice v svoj dušni in telesni blagov!

Listnica. — Dop. iz Ljubljane: Prihodnjič. Dop. iz Bolca: O vodi je zdaj red končana; vse pisarja bila bi brez uspeha. Zato je pač najbolje, da o njej ne govorimo. Ako županstvo drugače ukrene, potem bomo zopet pisali tudi mi. — Iz Ajdovščine smo prejeli pismo, v katerem nedno naznanja, da ne more plačati zastale naročnine, ker nima s čem. Toda pozabil je podpisati svoje ime. Prosimo, da se blagovoli oglašati!

G. g. Naročnike presimo, da bi blagovoli pravočasno dopoščati naročino za 2. polutet. Počnebo pa prosimo delnike, da čim prej izpoljijo svojo dolžnost.

Ostale novice glej v priloženi 14. št. "Primoča".

Sanz seit bedruckte Fourrards 85 kr. bis fl. 3.63 p. Met. — (ca. 450 versch. Disposit.) — sowie schwarze, weiße und farbige Seidenstoffe von 45 kr. bis fl. 8.65 per Meter — glatt, gestreift, karriert, gemustert, Damast etc. (ca. 240 versch. Qual. und 2000 versch. Farben, Dessins etc.) porto- und zollfrei. Muster umgehend Briefe kosten 10 kr. und Postkarten 5 kr. Post nach der Schweiz. **Seiden-Fabrik** G. Henneberg (k. u. k. Hof.), Zürich. 2

Jernej Kopač

na Solkanski cesti 9.

izdeluje
vsakovrstne ročne sveče,
in vseh vrst medeno pecivo
V Gorici prodaja te
sveče
Anton Koren, trgovec
s porcelano in raznovrtnim posojjem v
Gospodski ulici.

Ivan Druffa

na Tračniku.
ima bogato zalogo vsakovrstnega

USNJA
ter raznega orodja in
potrebnin
za čevljarje

Prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Reja

krum "Alla Colomba"
za veliko vojaško
na desem vogli v ulico
Morelli, toči domača
riva in ima

DOMAČO KUHINJO
Cene prav zmerne

Anton Obidič

čevljar
v Semeniški ulici št. 4.
se priporoča Slovencem
v mestu in okolici za
blagohotna naročila.

Ivan Horvánski

čevljar
preselil se je
v gledališko ulico št. 15.

Ivan Kavčič

reležar na Kornu

ima zalogo
STEINFELDSKEGA PIVLA.
v sodkih in steklenicah
ter
čita, moke in otrobij.

Franc Jakil

na sredi Raščela št. 9
ima

ZALOŽNIČO USNJA,
katero prodaja na drobno
in na debelo.

Ivan Dekleva

reležar na Kornu
ima v svojih založnicah
vedno na izbiro vsakovrstna

domača riva

čela in črna istrijanska

ter

bela dalmatinska.

Pisarnica se nahaja

v Magistratni ulici.

Prodaja na debelo

Anton Fon

v Semeniški ulici
ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap

gostilnic.

Toči vedno dobra in

naravna vina.

Glasovita

radi svojega učinka, odkrivana radi svojih zdravilnih lastnosti z častno diplomu in zlato srečino na razstavi v Londonu in Parizu, z zlato srečino v Bruselju in Tunisu

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarna v Ljubljani je uspešno dietetično

sredstvo, katero kropča in zdravi želodec,

pravčni prehodni organov

kakor tudi opravila

izbornno pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju znesku v zaboljih po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc., po 55 steklenic (zabolj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 novc. Poštino plača vedno naročnik. Cena eni steklenici 10 novcov.

SARGOV

Kalodont

se imenuje

po

slovenski

lepota

zob

čistilo

Društvena krëma

Rojanskoga posojilnega in konsumnega društva, po prej Pertotova, priporoča se najtoplejje slavnemu občinstvu. Točjo se vedno izborna domaća okoličanska vina.

I. Cej

gostilnica
v Židovski ulici št. 5 toči
naravno brisko vino.

Karol Drašček

pek
Riva-Corno št. 4. v
Gorici. Podružnica za
razprodajo kruha se
nahaja v Semeniški ulici
ci št. 2.

Prodajačnica

in zaloge jestvin
"Rojanskoga posojilnega in
konsumnega društva", vpisane
zadruge z omejenim
poročtvom v ulici Belvedere
št. 3, bogato založena
z jedilnim blagom razne
vrste in po nizkih cenah
se priporoča kupovalcem v
Trstu in deželu.

Anton Keren

trgovec poleg postilne
"pri zlatem levu" (al
leon d'oro) v Gospodski
ulici, prodaja razno lončarsko
porcelanasto in
stekleno blago, reže in
vklada čipe v okna,
reže in napravljajočvirje
za zrcala in podobe.

Martin Poveraj

civilni in vojaški krajad
v Gorici, priporoča
svojo veliko zalogo blaga
za vsak stan, kakor
tudi gotovih oblik. Da
je: aranje, spodnje
hlače, zavratnice, civilne
vojaške in uradniške
ovratnike, sablje z vso
opravo, zlate in srebrne
zvezde, skratek: vse, kar
je potrebno za gospodo
vsakega stanu. Oblike
po naročilih izdeluje
točno in po zmernih
cenah.

Jožef Novič

krajač
v Gospodski ulici št. 23.

Kavarni

Commercio in "Te
deco" v ulici "Caserne",
glavni shajališči tržaških
Slovencev vseh stanov. Na
razpolago časopisov v raznih
slovenskih jezikih. Za
obilen obisk se priporoča
Anton Štli, kavarnar.

Adolf Hauptmann

tovarna

oljnati barv, firnežev, la
kov in kleja v Ljubljani,
ob vogatu Reseljeve ceste
št. 41 v lastu hiši in fil
jala: Slonove ulice št. 10-12.

Anton Zagorjan

v Zvezdi v Ljubljani
(v hiši "Matice Slovenske")

ima prodajalnico
šolskih in drugih knjig
ter vseh šolskih in pisar
niških potrebuščin.

Anton Fon

v Semeniški ulici
ima prodajalnico vsakovrstnih klobukov in kap

gostilnic.

Toči vedno dobra in

naravna vina.

želodčeva tinktura

G. Piccoli-ja, lekarna v Ljubljani je uspešno

dietetično

sredstvo, katero kropča

in zdravi želodec,

pravčni prehodni organov

kakor tudi opravila

izbornno pospešuje.

Izdelovatelj razpošilja jo proti povzetju

znesku v zaboljih po 12 steklenic za 1 gl. 36 novc.,

po 55 steklenic (zabolj tehta 5 kg) za 5 gl. 26 novc. Poštino plača vedno naročnik.

Cena eni steklenici 10 novcov.

SARGOV

Kalodont

se imenuje

po

slovenski

lepota

zob

čistilo

preiskan

ZAHVALA.

Odkritosreno sočutje in sočutje od stra
ni naših častnih znancev in prijateljev ter od
slavnega občinstva v obči bilo nam je v veli
ko točko v naši prebitki žalosti, ko je neiz
predstavna smrta kosa nenevdom načinu pre
rezala nit življenja našemu srčnu ljubljenemu

Josipu.

Štejemo si zategadel v bričko dolžnost, naj
toplej zahvaliti vse tiste, ki so nam na
kakoršen koli način izkazali svoje prijazno
sočutje. Poseba pa zahvaljujemo sl. žolke
oblastnemu, gg. profesorju in dijaku, ki so ude
ležio in v venci poveličali tužno slovesnost.
Očitna in prešrena zahvala dalje sedmočolcu
g. Osk. vit. Tonkliju

Zdravila za živino.

Skušena redilna štupa za živino, za konje, rogato živino, ovce in pravilno i. t. d.

Rabi se skoro 40 let z najboljšim vegetom večinoma počlevih, ažiživino ne more jest, zato prehranja zboljajoče mleko in mreže, da krateve dajo več mleka.

Zamotek z rabilnim navodom vred velja le 50 kr., 5 zamotkov z rabilnim navodom samo 2 gld.

Cvet za konje.

Najboljše mazilo za konje, pomaga pri pretetu žil, ostanjanju kolén, strpnjenju v boku, v krilu, ostanjanju, mehurjih na nogah itd.

Steklenica z rabilnim navodom vred stane le 1 gld., 5 steklenic samo 4 gld.

Ta zdravila za živino se dobijo v lekarni Trnkoczi-ja v Ljubljani zraven ročevja in se vsak dan s pošto razpošiljajo.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka v Pragi

zavaruje

cloveško življenje

po vseh kombinacijah

mnogo ugodnejše, ko vsaka druga zavarovalnica.

Členi banke „Slavije“ imajo brez posebnega priznaja pravico do dividende, katera je doslej izvajala po 10%, 20%, 25% in jedno leto celo 48%.

Za škode izplačala je doslej banka „Slavija“ čez dva milijonov goldinarjev. — Po svojih rezervah in poroštvenih fondih more se meriti z vsako drugo zavarovalnico.

Kako koristno in potrebno je zavarovanje življenja, dokazujejo naslednje

primere:

1. Miha Dolničar iz Št. Vida nad Ljubljano zavaroval se je dne 15. oktobra 1873 in umrl dne 11. avgusta 1874. Uplačal je 30 gld. 60 kr., dediči njegovi pa so prejeli od banke „Slavije“ 1000 gld.

2. Josip Zanška, deželni oficjal v Ljubljani, zavaroval se je dne 10. aprila 1874. Do svoje smrti dne 22. februarja 1875. uplačal je 125 gld. 28 kr., banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 1000 gld.

3. Henrik grof Wurmbrand v Konjicah zavaroval se je dne 15. marca 1875 ter je do svoje smrti dne 15. marca 1877 uplačal 1188 gld., dediči njegovi pa so od banke „Slavije“ prejeli 6000 gld.

4. Anton Ahčin župnik v Begunjah, zavaroval se je dne 1. avgusta 1870. Po smrti njegovi dne 17. julija 1881 izplačala je banka „Slavija“ kapital 1000 gld. dasi je bilo uplačano zavarovalnino le 364 gld. 98 kr.

4. Janez Verbič, načelnik postaje na Raketu, zavaroval se je dne 5. aprila 1878; umrl pa je dne 25. novembra 1883. V tej dobi uplačal je 174 gld. 96 kr. banka „Slavija“ pa je izplačala dedičem njegovim 1000 gld.

6. Luka Šabec, trgovec in posestnik v Št. Petru na Notranjskem, zavaroval se je dne 30. januarja 1882 za 1900 gld. Do svoje smrti dne 17. janija 1884 uplačal je 216 gld. 52 kr. in banka „Slavija“ izplačala je rodbini njegovi ves zavarovani kapital.

7. Dr. Ivan Pitamic olvetnik v Postojni, zavaroval se je dne 10. novembra 1882. Do svoje smrti dne 9. oktobra 1891 uplačal je 3159 gld.; banka „Slavija“ pa je dedičem njegovim izplačala 6000 gld.

8. Simon Matejčić, župnik v Starem Pazinu zavaroval se je dne 10. januarja 1892 in je umrl že dne 25. februarja istega leta. Dasi je uplačalo 7 gld. 49 kr., izplačala je banka „Slavija“ njegovim dedičem 1000 gld.

9. Petar Bogovič, župnik v Luni na otoku Rabu, zavaroval je dne 15. maja 1888 svojim trem nečaknjem, Milici, Bini in Andeljiji Miletičevim, po 500 gld. dote. Na to zavarovanje uplačalo je do svoje smrti dne 28. februarja 1891 168 gld. 88 kr.; banka „Slavija“ pa bode **vsakej** imenovanih deklivko doživlji 18. leto, izplačala 500 gld. tedaj vsem trem 1500 gld.

10. Josip Perko, učitelj v Smihelu pri Žužemberku, zavaroval je svojemu sinčku Josipu 1000 gld. dote. Do svoje smrti uplačal je 25 gld. 53 kr. banka „Slavija“ pa bode sinu njegovemu, ko doseže 20 leto svoje starosti izplačala 1000 gld.

Vsa pojasnila o zavarovalnih zadevah daje radovljeno generalni zastop banke „Slavije“ v Ljubljani v lastni hiši, Gospodske ulice št. 12.

prepotrebna za Kathreiner-jeva Kneippova sladna Kava

z okusom **prave kave**. Ta daje nedosegljivo prednost, da se more opustiti škodljivo uživanje čiste ali pa pomešane prave kave ter pripravljati še veliko **okusnejša** in pri tem **zdravejše** ter **redilniša** kava. — **Nepresegljivo** kot primes k pravi kavi. **Jako priporočljivo** za ženske, otroke in bolnike. **Ponarejenj** treba se je skrbno **ogibati**. — **½ kilo** po 25 kr. **Do-**

Edine pravo v **belih** paketih s podobo župnika Kneippa kot varstvena znak.

Hiša v Tolminu

z lepim vrtom in krasnim razgledom proti Tolminku, priprvana za številnejšo rodbino, (lahko se pa prirede dve stanovanji), v prav dobren stanu, ker je nova, **se prodá**.

Prodajo se tudi obširna skupna zemljišča v Podselu, ki se pa lahko razdele na več delov.

Natančne pojasnila daje uredništvo „Soč“ in g. Anton Decelak, c. kr. poštar v Tolminu.

Dr. Rose životni balzam

je nad 30 let znano, prebavljanje in slast pospešuje in napenjanja odstranjuječe ter milo raztopljuječe

domače sredstvo.

Velika stekl. 1 gld., mala 50 kr., po pošti 20 kr. reč.

Na vsek delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znak.

Zaloge skoraj v vseh lekarinah Astro-Operske.

Tam se tudi dobri:

Praško domače zdravilo.

To sredstvo pospešuje prav izbornec, kar svedoči mnoge skošnje, distensje, zrenjenje in helenje kar ter poleg tega tudi blaži hodečine.

V sklopu je 35 kr. in 25 kr. Po pošti 8 kr. reč.

Na vsek delih zavojnine je moja tu dodana, zakonito varovana varstvena znak.

GLAVNA ZALOGA

B. FRAGNER, Praga,

u. 203 204. Maš strazi, lekarski „Pr. Fr. Fr.“

Postna razpošiljatev vsak dan.

V Št. Petru pri Gorici

oddasta se v najem dve hiši z dvema ali več stanovanji. Pri hiši je vrt in voda.

Natančne se pozivé pri Ivanu Brumatu v Št. Petru.

Tiroški loden,

za gospode in gospé pristan, prodaja

Rudolf Baur

Innsbruk

Rudolfstrasse 4.

Narejeni havelški, plašči proti slabemu vremenu, jopiči, klobuki, itd.

Zaupni mož v vsakej fari.

V letažno, čez četrto stoletje obstoječe posed izvandno zaupanje in spoštovanje izvajajoče domače **denarstveno podjetje** (potravniki zaklad znača čez 20 milijonov kram, česar glavni sedž je na Dunaju, kjer je cesarsko kraljevo privilegirano ter je god vrhovnim načinom višoke c. kr. državne vlade in česar vsestansko priznano blagomeno delovanje se razteza po vseh pokrovitih način avstrijske domovine, poskušati verjetno razstavljanje tega podjetja v določenem kraju).

Razumne, čistene in v denarstvenem obziru popolno zaupanje izvajajoče osebe, kjer se si želijo pridobiti vedno rastori postranske zaslužek za mnogo let, blagovijo naj pod znakom **„20191. Graz postagernd“** več pozvedeti.

Clement Rubbia

urar v Semeniški ulici št. 8 v Gorici

prodaja prav dobre *ure budilke* (Wecker) z enoletnim zagotovilom po poštnem povzetju in *post-taune prosto* po 2 gld. 80 kr. — Prodaja tudi druge stenske ure in veržice. Sprejema v popravo vsakoršne ure zagotavlja vestno delo, točno postrežbo in zmerne cene.

Rinnite Fabbriche d'Aceto di Trieste

s podružnim tvornicami na Reki in v Pulju počaščujejo se naznamiti slavne in občinstva, da so z dnem 1. aprila t. I. ustanovile tudi v Gorici, Via Ascoli št. 17 v hiši bratov Bolaffio,

tvornico za kis ali jesih, katera bo vedno dobro založena z načadnim, kakor tudi z vinskim kisom po najniže mogočih cenah.

Z vsem spoštovanjem:

Rinnite Fabbriche d'Aceto di Trieste

Jos. Kravagna

veletržec z vinom in žganjinami v Ptaju (Pettau) na Štajerskem

prodaja

pravi slivovec iz l. 1892. po 42 gl. hektl.

staršega " 53 " "

pravi tropinovec iz l. 1892. " 38 " "

staršega " 41 " "

pravi brinjevec po 58 " "

vino (lastni pridelek) po 18 " "

Dalje imat bogato zaloge vina na izbiro, cenejše in dražje, pa tudi buteljka raznih vrst.

Vsi storji za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo!

Mlatilnice, čistilni mlini za žito izbiralnice, slamoreznice.

Avtomatični aparati proti peronospori.

Tlačilnice za grozdje in olive. Tlačilnice za sadje, aparati za kletarstvo.

Pumpe za vse svrhe in v obč.

vse stroje za kmetijstvo, vinarstvo in moštarstvo v najraznovrstnejših najboljših uredbah prodaja

Ign. Heller, Dunaj

Praterstrasse N. 78

Bogato ilustrirani katalogi v nemškem, slovenskem in italijanskem jeziku gratis in ranko.

Cene zopet znižane.

Prekupeci dobé izdaten popust.

vsako hišo je

Kathreiner-jeva Kneippova sladna Kava

z okusom **prave kave**. Ta daje nedosegljivo prednost, da se more opustiti škodljivo uživanje čiste ali pa pomešane prave kave ter pripravljati še veliko **okusnejša** in pri tem **zdravejše** ter **redilniša** kava. — **Nepresegljivo** kot primes k pravi kavi.

Jako priporočljivo za ženske, otroke in bolnike. **Ponarejenj** treba se je skrbno **ogibati**. — **½ kilo** po 25 kr. **Do-**